

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Revisionsrapport*

Granskning av va-verksamhetens ekonomiska särredovisning

Oxelö Energi AB

Oxelösunds kommun

Mars 2009

Stefan Knutsson

Matti Leskelä

*connectedthinking

Innehållsförteckning

1	Bakgrund och metod	3
2	Syfte	3
3	Sammanfattning och åtgärdsförslag	4
4	Granskningsresultat	5
4.1	Resultaträkningens delposter	5
4.2	Balansräkningens delposter	7

1 Bakgrund och metod

Av Lag om allmänna vattentjänster (SFS 2006:412) utfärdad i maj 2006 framgår bl.a. av § 30 får inte avgifterna överskrida det som behövs för att täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva va-anläggningen. Medel får avsättas till en fond för framtida nyinvesteringar under vissa förutsättningar. Bl.a. måste det finnas en fastställd investeringsplan.

Under lagens avsnitt om redovisning framgår följande av § 50:

”En huvudman skall i fråga om verksamheten med att ordna och driva en allmän va-anläggning se till

1. att verksamheten bokförs och redovisas i enlighet med god redovisningssed där resultat- och balansräkningar redovisas särskilt och där det av tilläggsupplysningar framgår hur huvudmannen har fördelat kostnader som varit gemensamma med annan verksamhet, och
2. att redovisningen, när den är fastställd, finns tillgänglig för fastighetsägarna”

Granskningen har genomförs via en genomgång av underlagen till de poster som ingår i den av Oxelö Energi upprättade särredovisningen av resultat- och balansräkning i bokslutet för år 2007.

2 Syfte

Syftet med granskningen är att klargöra om bolagets ekonomiska särredovisning av va-verksamheten kan sägas uppfylla de krav som lagen ställer.

Revisionsfrågan är:

- *Är OxelöEnergis särredovisning av va-verksamheten förenlig med lagen om allmänna vattentjänster?*

Granskningen ska bl. a. belysa följande delfrågeställningar:

- Ger särredovisningen en rättvisande bild av va-verksamhetens ekonomiska ställning?
- Finns en väl underbyggd och rimlig beräkningsgrund för fördelning av koncerngemensamma kostnader till va-verksamheten?
- Är avsättningar/fonderingar ”öronmärkta” i enlighet med lag?

3 Sammanfattning och åtgärdsförslag

Svar på revisionsfråga:

- Är Oxelö Energis särredovisning av va-verksamheten förenlig med lagen om allmänna vattentjänster?

Vi bedömer att särredovisningen i allt väsentligt lever upp till lagen om allmänna vattentjänster.

Redovisningen bedöms i stort ge en rättvisande bild av va-verksamhetens ekonomiska ställning. Intäkter och kostnader bygger i allt väsentligt på faktiska belopp vilket minimerar behovet av fördelningsnycklar. Några fonderingar för framtida investeringar finns ej gjorda i va-verksamhetens balansräkning.

Åtgärdsförslag och kommentarer:

För att vidareutveckla de principer som ligger till grund för Oxelö Energis särredovisning av va-verksamheten föreslår vi följande:

- Även enskilda anslutningsavgifter, som i nuläget intäktsförs år 1, kan förslagsvis periodiseras för att bolaget ska uppnå en större matchning mellan anslutningsintäkt och avskrivningskostnad. Det kan också bidra till att minska intäktsvariationer över tiden.
- Andel av bolagets bundna aktiekapital behöver ej fördelas på va-verksamheten.
- Bolaget bör fastställa vilken princip som ska gälla för beräkning av va-verksamhetens räntenivå.

4 Granskningsresultat

4.1 Resultaträkningens delposter

Resultaträkningen för va-verksamheten år 2007 visar i stort på en balans mellan intäkter och kostnader. Rörelsens intäkter uppgår till 20,3 mnkr. Efter avdrag för rörelsens kostnader och räntekostnader är rörelseresultatet -134 tkr.

Resultaträkningen ser ut enligt följande:

<i>Belopp i tkr</i>	2007
Nettoomsättning	19 652
Aktiverat arbete för egen räkning	330
Sidointäkter	231
Övriga rörelseintäkter	87
	20 300
<i>Rörelsens kostnader</i>	
Handelsvaror	-6 025
Övriga externa kostnader	-5 553
Personalkostnader	-3 347
Avskrivningar	-2 736
Interna transaktioner	-2 772
Rörelseresultat	-20 433
<i>Resultat från finansiella poster</i>	
Räntekostnader och liknande resultatposter, övriga	-1
Årets resultat	-134

Nettoomsättningen omfattar till största del löpande förbruknings- samt abonnemangsinntäkter.

Anslutningsavgifter till större belopp periodiseras över en tio års period. Årets anläggningsavgifter avser ett PEAB-projekt och under året har därigenom 1/10 av den anslutningsintäkten intäktsförts. Mindre anslutningsavgifter periodiseras ej.

Centralt fördelade kostnader ingår i posten övriga externa kostnader. Enligt lagen ska det av tilläggsupplysningarna framgå hur huvudmannen har fördelat kostnader som varit gemensamma med annan verksamhet.

Interna transaktioner avser till största del internränta samt en del internfakturerade kostnader för arbetad tid från andra enheter. Räntan uppgår för närvarande till 3 %.

Personalkostnaden utgör den faktiska kostnaden då de anställda som bokförts på va-verksamheten endast arbetar inom denna enhet.

Avskrivningskostnaden härrör sig från de anläggningar som va-verksamheten nyttjar och är således ej fördelad enligt schablon.

Kommentar

Vår bedömning är att resultaträkningen i allt väsentligt uppfyller de krav som lagen om allmänna vattentjänster ställer.

Bolaget bör fastställa vilken princip som ska gälla för internränta. Förslagsvis kan bolagets genomsnittliga upplåningsränta eller SKL:s internränta användas som princip.

Internräntan kan med fördel särredovisas från internfakturerade arbeten och kan redovisas som en finansiell kostnad.

Periodiseringstiderna bör i möjligaste mån matchas mot avskrivningstiderna för anläggningarna. Vidare bör samtliga anslutningsavgifter periodiseras exempelvis genom att anslutningsavgifter till lägre belopp periodiseras i klump över vald tidsperiod.

I publikationen ”Ekonomisk redovisning för VA-branschen och redovisning av affärsverksamhet – mot bakgrunden av självkostnadsprincipen” läggs stor vikt vid tillämpande av matchningsprincipen.

I publikationen ”Redovisning av affärsverksamhet – mot bakgrunden av självkostnadsprincipen” anges nedanstående angående anslutningsavgifter:

”Den del av anslutningsavgiften som avser att täcka direkta kostnader som huvudmannen har för att ansluta en ny abonnent (normalt en ringa del av anslutningsavgiften) skall matchas mot dessa kostnader och följaktligen intäktsföras direkt. Den andra delen (normalt huvuddelen av anslutningsavgiften), vilken syftar till att bidra till finansiering av nya anläggningstillgångar, skall däremot periodiseras och behandlas som en förutbetalad kostnad, då det är uppenbart att det är frågan om en prestation som inte fullgjorts i sin helhet. För att uppnå matchning skall denna del av anslutningsavgiften successivt intäktsföras i samma takt som avskrivningar görs på den investering som anslutningsavgiften bidragit till att finansiera.”

4.2 Balansräkningens delposter

Balansräkningen omsluter 82,3 mnkr. Va-verksamheten har tilldelats del av bolagets aktiekapital. Historiskt över- och underskott för om år 2000 hanteras som balanserat resultat. Det balanserat resultat visar på ett historiskt överuttag.

Balansräkningen ser ut enligt nedan.

<i>Belopp i tkr</i>		<i>2007-12-31</i>
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar		
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>		
Inventarier, verktyg och installationer		586
Maskiner och andra tekniska anläggningar		77 126
Pågående nyanläggningar		126
Summa anläggningstillgångar		77 838
Omsättningstillgångar		
<i>Kortfristiga fordringar</i>		
Kundfordringar		1 589
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		2 845
Summa omsättningstillgångar		4 434
SUMMA TILLGÅNGAR		82 272
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
<i>Eget kapital</i>		
Aktiekapital (Bundet)	9	476
Balanserat resultat		1 586
Årets resultat	10	-134
		1 928
<i>Avsättningar</i>		
Avsättning till Pensioner	10	1 866

Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder		1 687
Övriga skulder		281
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		1 039
Ej fördelningsbara skulder	13	75 471
		78 478
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		82 272

Anläggningstillgångarna svarar för 77,8 mnkr av den totala tillgångsmassan. Maskiner och tekniska anläggningar svarar för den största delen av anläggningstillgångarnas bokförda värde.

Omsättningstillgångarna uppgår till 4,4 mnkr och avser kundfordringar samt interimsfordringar. Kundfordringar uppgår till faktiskt belopp och upplupna intäkter avser kundfordringarna som debiterats under december månad.

På balansräkningens skuldsida finns avsättningar om 1,9 mnkr. Detta avser i sin helhet pensionsavsättningar. Va-verksamhetens pensionsavsättning är beräknad per individ.

Eget kapital utgörs av dels bundet eget kapital och dels av fritt eget kapital. Bundet eget kapital utgör del av bolaget aktiekapital som har fördelats på VA-verksamheten. Fritt eget kapital är beräknat på historiska över- och underskott för åren 2000-2006. Posten uppgår till ett historiskt överskott om 1 586 tkr.

Va-verksamhetens kortfristiga skulder uppgick vid 2007 års utgång till 78,5 mnkr och avser leverantörsskulder, övriga skulder, interimsskulder och ej fördelningsbara skulder.

Leverantörsskulder uppgår till 1,7 mnkr och avser den faktiska skulden.

Övriga skulder uppgår till 281 tkr och avser december månads moms samt källskatt och sociala avgifter.

Interimsskulderna uppgår till 1 039 tkr och avser till största del periodiserade anslutningsavgifter samt mindre belopp relaterat till personal såsom upplupna semesterlöner och upplupen löneskatt etc.

Av de kortfristiga skulderna avser merparten (75,5 mnkr) "Ej fördelningsbara skulder" vilket är en restpost som uppstår i balansräkningen. Skulden ses som va-verksamhetens skuld till bolaget.

Ränta utgår inte på skulden, intern ränta utgår istället på va-verksamhetens anläggningstillgångar. Praxis inom området har ännu ej utvecklats i större utsträckning men enligt vår bedömning talar normgivningen för att va-verksamhetens räntekostnad beräknas utifrån de redovisade långfristiga skulden.

Kommentar

Vår bedömning är att balansräkningen i allt väsentligt uppfyller de krav som lagen om allmänna vattentjänster ställer.

Vi vill dock belysa följande:

- Bundet aktiekapital bör inte inkluderas i VA-verksamhetens särredovisning då bolagets aktier ägs av kommunen och medan va-verksamheten de facto ägs av taxekollektivet.
- Balanserat resultat från tidigare år kan regleras mot framtida förluster. En sidoordnad redovisning över vinster och förluster krävs således för en totalredovisning över tiden. Om det balanserade resultatet för va-verksamheten i framtiden skulle bli negativt så kan detta återhämtas inom en tre års period. Ev. uppkomna överskott i va-verksamheten måste på samma vis återföras kollektivet inom en treårsperiod.
- Ett alternativ till att räntebelägga anläggningstillgångarna är att istället räntebelägga skulden.